

Danmark slutter således op om de internationale finansieringsinstitutioner (Verdensbanken, Den Internationale Valutafond m.fl.) i bestræbelserne på at gennemføre strukturtilpasningsprogrammer i udviklingslandene. Strukturtilpasningsprogrammerne sigter mod at lægge grunden til en sanering af udviklingslandenes økonomi, herunder ved at liberalisere og markedsorientere de nationale økonomier og skabe grundlag for en markedsbestemt valutakurs. Man skal i denne forbindelse holde i erindring, at udgangspunktet for en række udviklingslande har været, at de i en lang periode har haft økonomiske systemer baseret på en centralt dirigeret planlægning efter østeuropæiske forbilleder, og at alene dette nødvendiggør en omstilling. Danmark lægger i den løbende dialog med landenes myndigheder vægt på, at regeringerne tager fornødent hensyn til de fattigste befolkningsgrupper i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af programmerne.

Endvidere har Danida i lighed med en række andre bilaterale donorer iværksat et Privat-Sektor-Program (PS-Programmet), der har til formål at støtte forbedring af erhvervsklimaet i ulandene, herunder kommercialisering og effektivisering og eventuelt privatisering af statslige produktionsvirksomheder. Programmet er blevet gennemført som pilotprojekter i Ghana, Indien og Zimbabwe, og man er for nærværende ved at vurdere erfaringerne herfra med henblik på eventuelt at udvide programmet til andre programsamarbejdslande.

Endvidere er et pilotprogram for et virksomhed til virksomhed-samarbejde iværksat i Sydafrika, hvor ca. 25 pct. af overgangsbistanden er reserveret til aktiviteter, der sigter mod at støtte små og mellemstore virksomheder gennem arbejde med mindre danske virksomheder, særligt i forbindelse med teknologioverførsel.

Det er vanskeligt at opstille en udtømmende liste over projekter, som man kan sige har haft til formål at privatisere aktiviteter i udviklingslandene, og det har krævet en betydelig indsats at gennemgå den samlede projektportefølje med henblik herpå. Visse projekter drejer sig mere om kommercialisering af aktiviteter end om egentlig privatisering i en snæver forklaring. Nogle projekter kan have understøttet det pågældendes lands privatiserings- og kommercialiseringsproces indirekte, eksempelvis i form af støtte til markedsføring. Hertil kommer støtte som nævnt ovenfor, der bidrager til forbedring af de institutionelle forhold for

erhvervslivet i landet. Følgende projekter må imidlertid umiddelbart anses at falde ind under den nævnte kategori af projekter:

Bhutan:

Etablering af møbelproduktionsvirksomhed. 1989-93.

Bevilling: 18,6 mio. kr.

Formål: At bidrage til etablering af en møbelproduktionsvirksomhed, der kan virke som model for andre værksteder, optræne et mindre antal snedkere hvert år, udvikle prototyper og levere færdige møbler til institutioner og private. Projektet forudser markedsfremstød på det indiske marked.

Indien:

Elektricitetsfremstilling baseret på forbrænding af risstrå. 1991-94.

Bevilling: 27,0 mio. kr.

Formål: At bidrage til udviklingen af en vedvarende energiforsyning baseret på forbrænding af risstrå og andre former for biomasse som privat supplement til den etablerede energiforsyning.

Appropriate Technology and Environment Project, Ladakh. 1993-1997.

Bevilling: 7,9 mio. kr.

Formål: At forbedre befolkningens levestandard gennem udbredelse af vedvarende energiteknologier såsom decentrale vandkraftværker, vandpumper, soltørre, solopvarmning af huse m.v. Projektet er et privat supplement til den offentlige energiforsyning.

Kirgistan:

Overgangsbistand til Kirgistan. 1994-98.

Bevilling: 3 mio. kr.

Af den samlede bevilling til overgangsbistand på 60 mio. kr. er 3 mio. kr. afsat til levering af (dansk indkøbte) sukkerroefrø til såvel kollektive som private landbrug. Foruden at medvirke til alment at genopbygge landbrugssektoren har projektet specifikt til formål at støtte, at sukkerroefrø- og sukkerroeproduktionen på sigt flyttes fra den statslige til den private sektor.

Nepal:

Skummetmælkspulverfabrik i Biratnagar. 1993-94.

Bevilling: 23,7 mio. kr.

Formål: At reducere Nepals afhængighed af importeret skummetmælkspulver og at forbedre indkomsten for kvæg- og bøffelejere i projektområdet. Fabrikken vil modtage støtte til at vir-